

Delrapport 4

Gir Kunnskapsløftet bedre gjennomføring?

Med Kunnskapsløftet skulle overgangen fra det andre til det tredje året i videregående bli enklere slik at flere kunne fullføre opplæringen. NIFU evaluerer hvilke konsekvenser endringen i tilbudsstrukturen får for elevene.

RAPPORT | SIST ENDRET: 04.08.2011

Tittel:

Underveis i videregående opplæring : evaluering av Kunnskapsløftet. Underveisrapport fra prosjektet "Struktur, gjennomføring og kompetanseoppnåelse". Delrapport 4

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NIFU \(PDF\)](#)

Forfatter:

Nils Vibe, Synnøve Skjersli Brandt og Elisabeth Hovdhaugen

ISBN:

978-82-7218-769-8 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2011

Rapportserie: Kunnskapsløftet

Dette er fjerde delrapport i forskningsprosjektet som skal analysere struktur, gjennomføring og karriereveiledning i Kunnskapsløftet. Se også:

- [Delrapport 1: Tilbudsstruktur og gjennomføring i videregående opplæring](#)
- [Delrapport 2: Strukturendring, tilbud og dimensjonering](#)
- [Delrapport 3: Fra andre til tredje år i videregående opplæring](#)

- Sluttrapport: Kunnskapsløftet har ikke fått flere til å fullføre videregående

Her er de viktigste funnene i den fjerde delrapporten fra NIFU:

Ingen bedring så langt

Forskerne kan så langt ikke se at endringene i tilbudsstrukturen har gitt noen bedring i overgangen mellom det andre og tredje året i videregående opplæring. Forskerne finner relativt små endringer i gjennomføringen. Bredere programområder på Vg2 i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene ser så langt ikke ut til å ha gitt den ønskede effekten.

En av tre yrkesfagselever søker seg mot studiekompetanse

Etter det andre året på videregående søker bare halvparten av elevene på yrkesfag læreplass og yrkesfaglig kompetanse. En tredjedel søker seg mot studiekompetanse. Resten avbryter opplæringen eller går om igjen. Over tid har det vært en kontinuerlig økning i andelen som går mot studiekompetanse. Andelen som oppnår yrkeskompetanse synker fordi flere som starter på yrkesfag underveis søker seg til programmer som leder til studiekompetanse.

To av tre søkere får læreplass

Det er store variasjoner mellom fylker i hvor mange søkere som får tilbud om læreplass. Fylkene langs kysten fra Telemark til Møre og Romsdal gir størst andel av søkerne tilbud om læreplass. Også mellom fagene finner forskerne store variasjoner. Innenfor helsearbeiderfaget får 80 prosent av de som søker tilbud om læreplass, mens det samme tallet for salgsvfaget er 56 prosent. Mangel på læreplasser og et betydelig geografisk misforhold mellom tilbud og etterspørsel er i følge forskerne viktige grunner til at ikke flere av de som søker plass kommer i lære.

Negative effekter for Helse- og sosialfag

I Helse- og sosialfag er færre på vei mot yrkeskompetanse etter innføringen av Kunnskapsløftet. Innføringen av 2 + 2 modellen, med to år i skole og to år i bedrift, i helsearbeiderfaget har svekket rekrutteringen. Antallet som går videre mot fagbrev er redusert med 39 prosent fra 2005- til 2006-kullet. Situasjonen er ikke bedre for 2007-kullet.

Rekrutteringsproblemer for Design og håndverk

Med Kunnskapsløftet mistet utdanningsprogrammet Design og håndverk det populære tilbudet Tegning, form og farge. Dette var et fleksibelt fag hvor elevene kunne utsette hovedvalget mellom studiekompetanse og yrkeskompetanse helt til det siste året. Høsten 2007 og 2008 var elevtallet på det nye Vg2 Formgivingsfag innenfor Studiespesialisering henholdsvis 50 og 40 prosent av opprinnelig elevtall på Tegning, form og farge, slik det var før reformen. Konsekvensen av dårlig søkning til det nye tilbudet, og til utdanningsprogrammet Design og håndverk generelt, er at stadig flere skoler legger ned tilbud.

Finanskrisen påvirket gjennomføringen

I Teknikk og industriell produksjon finner NIFU bare marginale forskjeller i gjennomføring til tredje år i forhold til situasjonen før reformen. Gjennomføringen er imidlertid dårligere for 2007-kullet enn for 2006-kullet. NIFU mener at dette ikke kan tilskrives reformen, men henger trolig sammen med konjunkturedringer som fulgte av finanskrisen i 2008.

I Bygg- og anleggsteknikk finner NIFU akkurat de samme tendensene som i Teknikk og industriell produksjon, nemlig marginale forskjeller i gjennomføring til tredje år før og etter reformen. Det er særlig i byggfagene at gjennomføring for 2007-kullet er dårligere enn for 2006-kullet. Dette tyder på at nedgangen i konjunktorene kan ha rammet byggebransjen hardere enn anleggsbransjen, noe som virker rimelig. Det kan også være grunn til å tro at innføringen av bredere programområder har virket mot sin hensikt, ved at bedriftene har blitt mer tilbakeholdne med å ta inn lærlinger med mindre spesialisert fagkunnskap.

Jevn nedgang i Restaurant- og matfag

I Restaurant- og matfag er det ingen endring i andelen av elevene som går videre til lære etter reformen. Det er heller ingen bedret rekruttering til de små fagene med et bredere Vg2-tilbud. Utdanningsprogrammet har opplevd en jevn trend mot større frafall som neppe kan forklares med reformen. Færre søkere til læreplass har ikke medført at en høyere andel av de som søker kommer i lære.